

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

22 november 2017

HOORZITTING

**over het jaarverslag 2016
van de federale ombudsmannen**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIËN EN DE BEGROTING
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Benoît PIEDBOEUF**

INHOUD

Blz.

I. Uiteenzetting van de Federale Ombudsmannen	3
II. Vragen en opmerkingen van de leden	15
III. Antwoorden van de Federale Ombudsmannen en replieken van de leden	16
Bijlage.....	19

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

22 novembre 2017

AUDITION

**relative au rapport annuel 2016
du médiateur fédéral**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES FINANCES ET DU BUDGET
PAR
M. **Benoît PIEDBOEUF**

SOMMAIRE

Pages

I. Exposé des Médiateurs fédéraux.....	3
II. Questions et observations des membres.....	15
III. Réponses des Médiateurs fédéraux et répliques des membres	16
Annexe	19

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Eric Van Rompuy

A. — Vaste leden / Titulaires:

N-VA	Peter Dedecker, Johan Klaps, Robert Van de Velde, Bert Wollants
PS	Stéphane Crusnière, Frédéric Daerden, Ahmed Laaouej
MR	Gautier Calomne, Benoît Piedboeuf, Vincent Scourneau
CD&V	Roel Deseyn, Eric Van Rompuy
Open Vld	Luk Van Biesen, Dirk Van Mechelen
sp.a	Peter Vanvelthoven
Ecolo-Groen	Georges Gilkinet
cdH	Benoît Dispa

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Peter Buysrogge, Inez De Coninck, Peter De Roover, Bart De Wever
Emir Kir, Eric Massin, Laurette Onkelinx, Sébastien Pirlot
Olivier Chastel, Philippe Goffin, Kattrin Jadin, Damien Thiéry
Hendrik Bogaert, Griet Smaers, Vincent Van Peteghem
Patricia Ceysens, Ine Somers, Carina Van Cauter
Karin Temmerman, Dirk Van der Maelen
Meyrem Almaci, Jean-Marc Nollet
Michel de Lamotte, Catherine Fonck

C. — Niet-stemgerechtigde leden / Membres sans voix délibérative:

VB	Barbara Pas
PTB-GOI!	Marco Van Hees
DéFI	Olivier Maingain
Vuye&Wouters	Veerle Wouters

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GOI!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire
Vuye&Wouters	:	Vuye&Wouters

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000:	Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV:	Beknopt Verslag
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000:	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV:	Compte Rendu Analytique
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel.: 02/ 549 81 60
Fax: 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail: publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél.: 02/ 549 81 60
Fax: 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel: publications@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft op haar vergadering van woensdag 25 oktober 2017 een hoorzitting gehouden met de Federale Ombudsmannen, mevrouw Catherine De Bruecker en de heer Guido Herman.

I. — UITEENZETTING VAN DE FEDERALE OMBUDSMANNEN

De heer Guido Herman, Federale Ombudsman, geeft aan dat de uiteenzetting zal bestaan uit drie luiken: de belastingverhogingen, de opvolging van de aanbevelingen van vorige jaren en de opvolging van het onderzoek naar gezinsfiscaliteit.

A. Belastingverhogingen

De heer Herman legt uit dat deze problematiek betrekking heeft op de toepassing van de artikelen 444 en 445 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (WIB 92). Het artikel 444 behandelt de belastingverhogingen naar aanleiding van het niet of niet correct aangeven van inkomsten. Artikel 445 van WIB 92 voorziet een mogelijkheid tot het opleggen van een administratieve boete wegens het niet of laattijdig indienen van een aangifte.

De spreker wijst erop dat de fiscus een fraudesysteem had vastgesteld bij voorafbetalingen. De praktijk bestond erin dat belastingplichtigen belastbare inkomsten opzettelijk niet aangaven en er in slaagden te ontkomen aan een belastingverhoging door hogere voorafbetalingen te doen dan nodig in verhouding tot de wel aangegeven belastbare inkomsten. Sinds 2012 is de toepassing van de boete geautomatiseerd in het kader van het beleid van nultolerantie voor belastingplichtigen die hun aangifteverplichting niet (correct) nakomen. Dit beleid van nultolerantie heeft, via de artikelen 102, 1°, en 103, van de programmawet van 27 december 2012, ook geleid tot een fundamentele wijziging van artikel 444 WIB 92 dat de regels vastlegt voor de toepassing van de belastingverhogingen die aan de belastingplichtigen worden opgelegd. Voor de berekening van de belastingverhoging wordt vanaf aanslagjaar 2013 geen rekening meer gehouden met de voorheffingen, de belastingkredieten, het forfaitaire gedeelte van de buitenlandse belasting en de voorafbetalingen.

Al snel werd echter duidelijk dat de wijziging die werd aangebracht aan het artikel 444 van het WIB 92 naast het beoogde doelpubliek ook gevolgen had voor heel wat belastingplichtigen die – zelfs al vervulden ze hun fiscale verplichtingen niet en dit vaak gedurende verschillende opeenvolgende jaren – hiermee geen

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a auditionné Mme Catherine De Bruecker et M. Guido Herman, Médiateurs fédéraux, au cours de sa réunion du 25 octobre 2017.

I. — EXPOSÉ DES MÉDIATEURS FÉDÉRAUX

M. Guido Herman, Médiateur fédéral, indique que l'exposé se décomposera en trois volets: accroissements d'impôt, suivi des recommandations des années précédentes et suivi de l'enquête Fiscalité de la famille.

A. Accroissements d'impôt

M. Herman explique que cette problématique porte sur l'application des articles 444 et 445 du Code des impôts sur les revenus 1992 (CIR 92). L'article 444 traite des accroissements d'impôt appliqués lorsqu'un contribuable ne déclare pas ou pas correctement ses revenus. L'article 445 du CIR 92 prévoit la possibilité d'infliger une amende administrative en l'absence de déclaration d'impôt ou en cas de déclaration tardive.

L'orateur indique que le fisc avait constaté une fraude concernant les versements anticipés: certains contribuables dissimulaient sciemment des revenus imposables mais pouvaient échapper à l'accroissement résultant de cette élusion en effectuant plus de versements anticipés que nécessaire par rapport aux revenus imposables déclarés. Depuis 2012, l'application de l'amende a été automatisée dans le cadre de la politique de tolérance zéro menée à l'égard des contribuables qui ne remplissent pas (correctement) leurs obligations fiscales. Au travers des articles 102, 1°, et 103, de la loi-programme du 27 décembre 2012, cette politique de tolérance zéro a également induit une modification fondamentale de l'article 444 du CIR 92 fixant les modalités d'application des accroissements d'impôt infligés aux contribuables. Depuis l'exercice d'imposition 2013, il n'est plus tenu compte des précomptes, des crédits d'impôt, de la quotité forfaitaire de l'impôt étranger et des versements anticipés pour le calcul de l'accroissement d'impôt.

Il est toutefois rapidement apparu qu'outre le public cible visé, la modification apportée à l'article 444 CIR 92 a également affecté nombre de contribuables qui – même s'ils se trouvaient en défaut de remplir leur obligation de déclaration d'impôt, souvent de manière répétée – n'en ont pas retiré un avantage financier ou

fiscaal voordeel deden of van wie het de bedoeling niet was er een financieel voordeel uit te halen. Integendeel, door geen aangifte in te dienen, was het resultaat van de belastingberekening voor veel belastingplichtigen nadelig. Zo verloren heel wat belastingplichtigen een aantal fiscale voordelen zoals de fiscale aftrek voor een hypothecaire lening.

Het gaat hier om belastingplichtigen die hebben verzuimd hun aangifte in te dienen, maar waarvan de inkomsten gekend zijn, omdat ze enkel onderworpen zijn aan de verplichte inhouding bedrijfsvoorheffing en dus noodzakelijkerwijze vermeld staan op de fiscale fiches. Het lijkt er op dat verschillende duizenden belastingplichtigen betrokken zijn.

Om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de problematiek heeft de Federale Ombudsman de medewerking gevraagd van de Fiscale Bemiddelingsdienst die inzage heeft verleend in alle dossiers waarin haar tussenkomst was gevraagd.

De fiscale administratie heeft dan vrij snel ingezien dat de letterlijke toepassing van deze wetswijziging een onredelijk effect sorteerde en heeft de toepassing van de uitvoeringsmodaliteiten van de belastingverhogingen in zekere mate versoepeld. Vanaf aanslagjaar 2015 zou geen belastingverhoging meer worden toegepast maar wel een boete.

Echter bleef er wel nog een probleem bestaan voor de belastingplichtigen die een belastingverhoging toegekend hadden gekregen voor de aanslagjaren 2013 en 2014. In de meeste gevallen gaat het om bedragen van vele duizenden euro's. In overleg met de minister van Financiën heeft de Federale Ombudsman gezocht naar een oplossing. Uiteindelijk heeft de minister beslist dat de tolerantie die geldig was voor aanslagjaar 2015 ook zou gelden voor de aanslagjaren 2013 en 2014. Ook voor de aanslagjaren 2013 en 2014 kunnen de belastingplichtigen bijgevolg een kwijtschelding krijgen van de verhoging.

B. Opvolging van de aanbevelingen van de vorige jaren

— AA 07/04

Mevrouw Catherine De Bruecker, Federale Ombudsvrouw, legt uit dat de Federale Ombudsmannen aanbevelen om artikel 375 van het WIB 92 aan te passen zodat de gewestelijk directeur der belastingen ondubbelzinnig de mogelijkheid heeft om een beslissing op een bezwaarschrift in te trekken als blijkt dat die beslissing duidelijk onregelmatig is (AA 07/04). Op die manier

n'ont pas cherché à le faire. Au contraire, pour beaucoup de ces contribuables, l'absence de déclaration aboutissait à un résultat désavantageux. Par exemple, nombre d'entre eux ont perdu de nombreux avantages fiscaux, tels que la déduction fiscale hypothécaire.

Il s'agit de contribuables qui ont omis d'introduire leur déclaration d'impôt mais dont les revenus sont connus dès lors qu'ils bénéficient exclusivement de revenus soumis à l'obligation de retenue du précompte professionnel, et donc nécessairement mentionnés sur les fiches fiscales. Il semble que plusieurs milliers de contribuables soient concernés.

Afin d'obtenir une vision aussi exhaustive que possible de cette problématique, le Médiateur fédéral a sollicité la collaboration du Service de conciliation fiscale, qui lui a donné accès à l'ensemble des dossiers dont il a été saisi.

L'administration fiscale s'est alors assez vite rendu compte que cette modification législative produisait des effets déraisonnables si elle était appliquée à la lettre, et a assoupli, dans une certaine mesure, l'application des modalités d'exécution de ces accroissements d'impôt. Depuis l'exercice d'imposition 2015, l'administration n'appliquerait plus cet accroissement d'impôt mais infligerait des amendes.

Cependant, pour les contribuables à qui un accroissement d'impôt avait été appliqué pour les exercices d'imposition 2013 et 2014, les choses n'étaient pas résolues pour autant. Dans la plupart des cas, les sommes atteignent plusieurs milliers d'euros. En concertation avec le ministre des Finances, le Médiateur fédéral a recherché une solution. Finalement, le ministre a décidé que la tolérance applicable à l'exercice d'imposition 2015 s'appliquerait également aux exercices d'imposition 2013 et 2014. Par conséquent, pour ces exercices, les contribuables concernés peuvent obtenir la remise de l'accroissement.

B. Suivi des recommandations des années précédentes

— RG 07/04

Mme Catherine De Bruecker, Médiatrice fédérale, explique que les Médiateurs fédéraux recommandent de modifier l'article 375 du CIR 92 afin de conférer expressément au directeur régional des contributions directes la possibilité de retirer une décision statuant sur une réclamation lorsqu'il apparaît que cette décision est manifestement irrégulière (RG 07/04). Cela permettra

kan worden vermeden dat de partijen voor de rechter moeten verschijnen om de beslissing te laten intrekken. Door de strikte bewoording van het artikel 375 van het WIB 92 heeft de directeur der belastingen niet de mogelijkheid om een beslissing op een bezwaarschrift in te trekken zelfs als is hij zelf van oordeel dat de beslissing onregelmatig is. Daarom pleiten de Federale Ombudsmannen voor de aanpassing van het bewuste artikel.

De spreekster wijst erop dat een wetsvoorstel tot wijziging van artikel 375 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (DOC 54 201/001) momenteel hangende is in de commissie voor de Financiën en de Begroting. Dit wetsvoorstel geeft uitvoering aan aanbeveling AA 07/04.

— OA 13/04

Mevrouw De Bruecker legt uit dat de volgende aanbeveling een aanbeveling betreft aan de FOD Financiën. Er wordt aanbevolen dat de fiscus de nodige maatregelen zou treffen om de moratoriuminteressen ambtshalve uit te betalen bij laattijdige storting van een teruggave in alle gevallen die beantwoorden aan de voorwaarden van de artikelen 418 en 419 van het WIB. Er is wel enige vooruitgang in die zin dat de moratoriuminteressen nu in alle gevallen worden toegekend, maar wel enkel op vraag van de belastingplichtige. De Federale Ombudsmannen pleiten ervoor dat deze moratoriuminteressen automatisch zouden worden toegekend door de fiscus zonder dat de belastingplichtige er expliciet naar moet vragen.

— OA 13/09

Een volgende aanbeveling aan de FOD Financiën betreft de registratie van de huurcontracten. In 2013 was er bij de fiscus een grote achterstand met betrekking tot deze registratie ontstaan. Ook werden er bij de codering fouten vastgesteld. Positief is dat het systeem is verbeterd maar er blijft een achterstand bestaan. De administratie blijft ondertussen inzetten op het promoten van de applicaties “MyRent” en “MyRent Pro”, via dewelke tegen eind 2016 slechts ongeveer 19 % van het totaal aantal te registreren huurcontracten werd aangeboden. Ondertussen is dit percentage gestegen tot 45 %.

C. De opvolging van het onderzoek naar de gezinsfiscaliteit.

De heer Herman wijst erop dat de Federale Ombudsmannen heel wat klachten krijgen over fiscale materies, niet in het minst over gezinsfiscaliteit. Bij de burger leeft er veel onbegrip als blijkt dat gelijkaardige situaties fiscaal toch op een verschillende manier worden

d'éviter que les parties doivent comparaître devant le juge pour obtenir le retrait de la décision contestée. La formulation de l'article 375 du CIR 92 étant stricte, le directeur des contributions directes ne peut toutefois pas retirer une décision statuant sur une réclamation, même lorsqu'il estime que cette décision est irrégulière. C'est pourquoi les Médiateurs fédéraux plaident pour la modification de l'article précité.

L'oratrice indique qu'une proposition de loi modifiant l'article 375 du Code des impôts sur les revenus 1992 (DOC 54 201/001) est actuellement en cours d'examen au sein de la commission des Finances et du Budget. Cette proposition met en œuvre la recommandation RG 07/04.

— RO 13/04

Mme De Bruecker explique que la recommandation suivante s'adresse au SPF Finances. Les Médiateurs fédéraux recommandent à l'administration fiscale de prendre les mesures nécessaires afin de verser d'office les intérêts moratoires dus en cas de liquidation tardive de remboursement d'impôt dans tous les cas répondant aux conditions des articles 418 et 419 du CIR 92. Des progrès ont bien été accomplis dans ce domaine, en ce sens que les intérêts moratoires sont dorénavant versés dans tous les cas, mais ils ne le sont toutefois qu'à la demande du contribuable. Les Médiateurs fédéraux plaident pour le versement automatique des intérêts moratoires par le fisc sans que le contribuable doive en faire expressément la demande.

— RO 13/09

Une autre recommandation adressée au SPF Finances porte sur l'enregistrement des baux à loyer. En 2013, l'administration fiscale avait accumulé un retard considérable dans ce domaine. Des erreurs avaient également été constatées lors de l'encodage. Un point positif est que le système a été amélioré mais des retards demeurent. En attendant, l'administration fiscale poursuit ses efforts de promotion des outils *My Rent* et *My Rent Pro*. Fin 2016, seulement 19 % du volume total des baux à enregistrer transitait par ces outils. Dans l'intervalle, ce pourcentage a atteint 45 %.

C. Suivi de l'enquête “Fiscalité de la famille”

M. Herman indique que les Médiateurs fédéraux reçoivent de nombreuses plaintes concernant la fiscalité, et surtout concernant la fiscalité de la famille. C'est une grande source d'incompréhension pour les citoyens lorsqu'il apparaît que des situations fiscales

geïnterpreteerd met soms verstrekkende gevolgen. De ombudsdienst heeft vastgesteld dat het hier niet alleen ging om een structureel maar ook om een systemisch probleem. Daarom heeft de ombudsdienst een groot onderzoek gedaan naar de gezinsfiscaliteit.

Gezinsfiscaliteit en de kinderbijslagregeling gaan hand in hand en versterken elkaar. Beiden zijn erop gericht om middelen ter beschikking te stellen van de ouders om de kinderen op een ordentelijke manier in onze maatschappij te begeleiden. Beide systemen bevatten een aantal gelijklopende correcties onder meer voor kinderen met een handicap of voor alleenstaande ouders met een laag inkomen.

Het onderzoek heeft aangetoond dat de samenleving is veranderd. Naast het traditionele gezin zijn er vele andere vormen van samenleving ontstaan. Ook de wetgever heeft de wetgeving daaraan aangepast. Zo zijn er specifieke fiscale regimes ingevoerd voor het co-ouderschap, alleenstaande ouders met kinderen en feitelijk samengestelde gezinnen. Uit de klachtenbehandeling blijkt dat heel wat burgers niet begrijpen waarom zij fiscaal verschillend worden behandeld terwijl zij in hun relatie met hun ex-partner toch in dezelfde situatie staan. De ombudsdienst heeft deze knelpunten opgelijst en voorgelegd aan de fiscale administratie en aan andere actoren zoals advocaten en familierechters. In het rapport heeft de ombudsdienst ervoor geopteerd om geen aanbevelingen te maken om twee redenen:

— Wegens de complexiteit van het fiscaal systeem komt een bepaalde aanbeveling al snel in conflict met een andere aanbeveling;

— Bepaalde aanbevelingen impliceren eigenlijk een beleidskeuze waarvoor de Federale Ombudsmannen niet bevoegd zijn.

Het onderzoek heeft drie groepen van problemen gedetecteerd uit alle binnengekomen klachten: het fiscaal co-ouderschap en de enige fiscale woonplaats, het fiscaal co-ouderschap en de onderhoudsuitkeringen en de afzonderlijke of gezamenlijke belastbaarheid van de belastingplichtigen.

pourtant similaires sont interprétées de manière différente, ce qui peut parfois être lourd de conséquences. Le service de médiation a constaté qu'il ne s'agissait pas uniquement d'un problème structurel, mais aussi d'un problème systémique. C'est pourquoi le service de médiation a organisé une grande enquête autour de la fiscalité de la famille.

La fiscalité de la famille et la réglementation des allocations familiales vont de pair et se renforcent mutuellement. Elles visent toutes deux à mettre des ressources à la disposition des parents pour les aider à accompagner convenablement les enfants dans notre société. Les deux systèmes appliquent un certain nombre de corrections parallèles, entre autres pour les enfants souffrant d'un handicap ou pour les parents isolés ayant de bas revenus.

L'enquête a montré que la société avait changé. De nombreuses formes d'organisation familiale se sont développées parallèlement à la famille traditionnelle, et elles ont trouvé écho dans la législation. Ainsi, le législateur a instauré des régimes fiscaux spécifiques adaptés à la coparenté, aux parents isolés avec enfant(s) et aux familles recomposées. Il ressort du traitement des plaintes que de nombreux citoyens ne comprennent pas pourquoi ils ne sont plus traités de la même façon d'un point de vue fiscal, alors que dans la relation avec leur ex-partenaire, leur situation reste inchangée. Le service de médiation a dressé la liste de ces difficultés d'application et l'a présentée à l'administration fiscale ainsi qu'à d'autres acteurs, comme des avocats ou des juges de la famille. Dans le rapport, le service de médiation a décidé de ne formuler aucune recommandation pour deux raisons:

— à cause de la complexité du système fiscal, une recommandation peut rapidement entrer en conflit avec une autre;

— certaines recommandations impliquent un choix politique, ce qui ne relève pas des compétences des Médiateurs fédéraux.

D'après les plaintes reçues, l'enquête a détecté trois groupes de problèmes: la coparenté fiscale et le domicile fiscal unique, la coparenté fiscale et les rentes alimentaires et l'imposition des contribuables isolés ou imposés conjointement.

De heer Herman gaat vervolgens dieper in op deze drie thema's:

1. Het fiscaal co-ouderschap en de enige fiscale woonplaats

De gezinsvormen zijn de laatste jaren sterk geëvolueerd. Uit cijfers van het Federaal Planbureau blijkt dat er in 2016 480 000 eenoudergezinnen met kinderen waren en 345 000 samenwonende gezinnen met kinderen. Maar liefst 16 % van de gezinnen met kinderen zijn nieuw samengestelde gezinnen.

De spreker legt uit dat het fiscaal co-ouderschap wetelijk werd geïntroduceerd binnen het bestaand kader van de notie kinderen ten laste dat geregeld wordt door artikel 136 van het WIB 92. Dat artikel regelt de fiscale voordelen voor de kinderen van de belastingplichtigen. Vanaf aanslagjaar 2000 is het voor de ouders die de huisvesting van hun kinderen gelijkmatig verdelen mogelijk om de toeslag op de belastingvrije som voor kinderen ten laste ook onderling gelijkmatig te verdelen. Dit is het zogenaamde fiscaal co-ouderschap dat wordt geregeld door artikel 132*bis* van het WIB 92. Het probleem is echter dat het fiscaal co-ouderschap berust op de definitie van de enige fiscale woonplaats. Door de enige fiscale woonplaats wordt een onderscheid ingevoerd tussen de ouders waarbij het fiscaal voordeel gaat naar de ouder waar de enige fiscale woonplaats is gevestigd. Het kind waarvoor de toeslag op de belastingvrije som wordt verdeeld blijft fiscaal uitsluitend ten laste van de ouder waar de enige fiscale woonplaats is gevestigd. Dat kind wordt niet in rekening gebracht als kind ten laste voor de co-ouder die evenveel zorg draagt voor het kind en die daardoor een fiscale ongelijke behandeling krijgt.

De heer Herman geeft het voorbeeld van een vader en een moeder die allebei twee eigen kinderen hebben en een gemeenschappelijk kind. Zowel de vader als de moeder dragen gelijke zorg voor de twee eigen kinderen en voor het gemeenschappelijk kind. Het gemeenschappelijk kind staat ingeschreven bij de moeder waardoor de enige fiscale woonplaats van het kind bij de moeder is. Daardoor kan de moeder het gemeenschappelijk kind als derde kind ten laste nemen wat haar een toeslag op de belastingvrije som oplevert van 8 740 euro. De helft van 1 520 euro moet zij afstaan aan de partner die voor de helft voor de tijd voor het gemeenschappelijk kind zorg draagt. De moeder krijgt dus uiteindelijk een toeslag op de belastingvrije som van 7 980 euro, terwijl de vader maar een toeslag krijgt van 4 660 euro. Alhoewel beide ouders zich in een gelijkaardige situatie bevinden, krijgt de moeder toch 3 320 euro meer toeslag toegekend dan de vader louter door het feit dat de fiscale woonplaats bij de vrouw is.

M. Herman examine ensuite en détail ces trois problématiques:

1. Coparenté fiscale et domicile fiscal unique

Les formes d'organisation familiale ont beaucoup évolué ces dernières années. Les chiffres du Bureau fédéral du plan montrent qu'en 2016, il y avait 480 000 familles monoparentales avec enfant(s) et 345 000 familles en cohabitation avec enfant(s). Pas moins de 16 % des familles avec enfants sont des familles recomposées.

L'orateur explique que le principe de coparenté fiscale a été inséré dans la législation dans le cadre existant de la notion d'enfants à charge telle que définie à l'article 136 CIR 92. Cet article définit les avantages fiscaux accordés pour les enfants des contribuables. À partir de l'exercice d'imposition 2000, il est possible pour les parents qui partagent de manière égalitaire l'hébergement des enfants d'également partager le supplément de quotité exemptée d'impôt pour enfants à charge. Ce régime est communément appelé la coparenté fiscale et il est réglé par l'article 132*bis* CIR 92. Cependant, la coparenté fiscale repose sur la définition du domicile fiscal unique, ce qui pose problème. La notion de domicile fiscal unique instaure une distinction fiscale entre les parents, en faveur du parent auprès duquel est établi le domicile fiscal unique de l'enfant. L'enfant pour lequel la quotité exemptée d'impôt est partagée continue à être fiscalement considéré comme exclusivement à charge du parent auprès duquel il a son domicile fiscal. Cet enfant n'est dès lors pas pris en compte comme enfant à charge pour le coparent, alors que celui-ci en supporte tout autant la charge. Le coparent est alors victime d'une différence de traitement fiscal en sa défaveur.

M. Herman cite l'exemple d'un père et d'une mère qui ont chacun deux enfants propres et un enfant commun. Le père et la mère assument chacun de manière égale la charge de leurs deux enfants propres et de l'enfant commun. Ce dernier est inscrit chez la mère, ce qui signifie que c'est chez elle qu'il a son domicile fiscal unique. La mère peut donc déclarer l'enfant commun comme troisième enfant à charge, ce qui lui permet de bénéficier d'un supplément de quotité exemptée d'impôt de 8 740 euros. Elle doit céder la moitié de 1 520 euros à son partenaire, qui s'occupe la moitié du temps de l'enfant commun. La mère obtient donc finalement un supplément de quotité exemptée d'impôt de 7 980 euros, contre 4 660 euros pour le père. Bien que les deux parents se trouvent dans une situation comparable, le supplément dont bénéficie la mère est supérieur de 3 320 euros à celui accordé au père, et ce, au seul motif que c'est chez elle que l'enfant a son domicile fiscal.

Een ander probleem dat zich stelt bij het fiscaal co-ouderschap (artikel 132*bis* van het WIB 92) is dat men vereist dat er een gezamenlijke uitoefening is van het ouderlijk gezag. Dat maakte dat tot voor kort meerderjarige kinderen niet in aanmerking kwamen voor de verdeling van de toeslag op de belastingvrije som voor de kinderen ten laste. Sinds een wetwijziging van 2016 is deze situatie rechtgezet. Heden, kunnen mensen die wel kinderen ten laste kunnen nemen zoals grootouders, broers, zussen en eventueel derde personen niet genieten van de mogelijkheid tot verdeling van de toeslag op de belastingvrije som omdat zij het ouderlijk gezag niet kunnen uitoefenen.

Daarnaast stelt er zich ook een probleem bij de omzetting van de toeslag op de belastingvrije som naar een belastingkrediet voor lage inkomens. Deze omzetting kan slechts voor de ouder bij wie de enige fiscale woonplaats van het kind is gevestigd.

Verder zijn er ook problemen vastgesteld bij grensoverschrijdende situaties waarbij de fiscale woonplaats van het kind in het buitenland is gevestigd.

In al deze gevallen is er een systematisch nadeel voor de ouder bij wie het de fiscale woonplaats van het kind niet is gevestigd. Het Grondwettelijk Hof heeft geoordeeld dat wanneer het criterium van de fiscale woonplaats het enige criterium is dat wordt weerhouden voor een verschillende fiscale behandeling dit een inbreuk vormt op de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en dat dus het gelijkheidsbeginsel is geschonden.

2. Het fiscaal co-ouderschap en de onderhoudsuitkeringen

Bij een gelijkmatig verdeelde huisvesting van de kinderen en wanneer een van de ouders onderhoudsuitkeringen betaalt, heeft de ouder die de onderhoudsplicht heeft de keuze om zijn of haar betaalde onderhoudsuitkeringen fiscaal te verrekenen of te opteren voor het fiscaal co-ouderschap. Beide systemen zijn echter niet combineerbaar omdat onderhoudsuitkeringen alleen maar fiscaal aftrekbaar zijn voor personen die geen deel uitmaken van het gezin. Deze keuze kan jaarlijks worden gewijzigd. Als de ene ouder ervoor kiest om de onderhoudsuitkeringen fiscaal af te trekken, kan de andere ouder de toeslag op de belastingvrije som volledig aanrekenen. In het andere geval wordt de toeslag over beide ouders verdeeld. Echter is het zo dat de ene ouder niet automatisch op de hoogte wordt gebracht als de andere ouder zijn keuze wijzigt. Het is dus goed mogelijk dat een ouder de toeslag op de belastingvrije som jaren blijft aanrekenen, terwijl de andere ouder ondertussen zijn keuze heeft gewijzigd en geopteerd heeft voor het fiscaal co-ouderschap. Als er na een

On peut encore relever un autre problème au niveau de la coparenté fiscale (article 132*bis* du CIR 92): il est requis en l'espèce que l'autorité parentale soit exercée conjointement. Ainsi, jusqu'il y a peu, les enfants majeurs n'entraient pas en considération pour le régime de la répartition du supplément de quotité exemptée. La loi a été modifiée en 2016 pour remédier à cette situation. À ce jour, les personnes qui peuvent prendre des enfants à charge, comme les grands-parents, les frères et sœurs ou éventuellement des tiers ne peuvent pas bénéficier de la possibilité de partage de la quotité exemptée d'impôt, parce qu'elles ne peuvent pas exercer l'autorité parentale.

Se pose également la question de la conversion du supplément de quotité exemptée d'impôt en crédit d'impôt pour les bas revenus. Cette conversion est uniquement possible dans le chef du parent auprès duquel l'enfant a son seul domicile fiscal.

Des problèmes ont également été constatés dans des situations transfrontalières dans lesquelles le domicile fiscal de l'enfant est établi à l'étranger.

Dans tous ces cas, le parent chez qui l'enfant n'a pas son domicile fiscal est systématiquement désavantagé. La Cour constitutionnelle a estimé que le fait de retenir exclusivement le critère du domicile fiscal pour justifier une inégalité de traitement fiscal constitue une violation des articles 10 et 11 de la Constitution et donc du principe d'égalité.

2. La coparenté fiscale et la rente alimentaire

En cas d'hébergement égalitaire des enfants et lorsque l'un des parents verse une rente alimentaire, le parent à qui incombe l'obligation alimentaire peut choisir de déduire fiscalement le montant de la rente alimentaire qu'il verse ou peut opter pour le régime de coparentalité fiscale. Ces deux systèmes ne sont cependant pas cumulables, car seules les personnes ne faisant pas partie du ménage peuvent déduire fiscalement le montant de la rente alimentaire. Le parent à qui incombe l'obligation alimentaire peut modifier son choix chaque année. Si l'un des parents choisit de déduire fiscalement le montant de la rente alimentaire, l'autre parent peut solliciter l'octroi de la totalité du supplément de quotité exemptée d'impôt. Dans le cas contraire, le supplément est réparti entre les parents. Cependant, il arrive que l'un des parents ne soit pas informé automatiquement de la modification de la décision de l'autre parent. Il est donc tout à fait possible que l'un des parents continue à bénéficier du supplément de quotité exemptée d'impôt durant des années, alors que l'autre parent a

paar jaar een fiscale controle komt, kan dit tot serieuze complicaties leiden, zeker als de aanslagtermijnen zijn verstreken. Aangezien er geen automatische melding is, hangt alles af van de onderlinge verstandhouding tussen de ouders.

3. De afzonderlijke of gezamenlijke belastbaarheid van de belastingplichtigen

De fiscale wet voert een verschil in behandeling in tussen belastingplichtigen die afzonderlijk worden belast en belastingplichtigen die gezamenlijk worden belast voor wat betreft de voordelen die worden toegekend voor kinderen ten laste. Er wordt een extra toeslag op de belastingvrije som voor kinderen ten laste toegekend aan alleenstaanden, ongeacht hun feitelijke situatie.

Naargelang de ouders apart worden belast of niet, zijn de regels voor de toekenning van fiscale voordelen voor kinderen die deel uitmaken van het gezin op 1 januari van het aanslagjaar, sterk verschillend.

Voor de gehuwde en wettelijk samenwonende ouders is artikel 134, § 4, 2°, van het WIB 92 van toepassing dat bepaalt dat de toeslag op de belastingvrije som voor kinderen ten laste bij belastingplichtigen die gezamenlijk worden belast, wordt aangerekend bij de partner met het hoogste belastbare inkomen.

Voor belastingplichtigen die gezamenlijk worden belast, kan de toekenning van de toeslag op de belastingvrije som aan de belastingplichtige met het hoogste inkomen, zoals voorzien in artikel 134 van het WIB 92, in bepaalde gevallen nadelig uitvallen. Met name wanneer hij inkomsten van buitenlandse oorsprong ontvangt die in België van belastingen zijn vrijgesteld op basis van een internationale overeenkomst. Ondertussen heeft de fiscus al een administratieve praktijk ontwikkeld waarbij wordt gekeken naar de meeste gunstige regeling en wordt de toeslag desgevallend toegekend aan de ouder die nog in België verblijft. Binnenkort zal deze praktijk een wettelijke basis krijgen. Een voorontwerp van wet dienaangaande werd op de Ministerraad van 20 juli 2017 goedgekeurd.

In het geval van feitelijk samenwonende partners die afzonderlijk worden belast, kent artikel 140 van het WIB 92 de belastingvoordelen wegens kinderlast toe aan de belastingplichtige die in feite aan het hoofd van het gezin staat. De beide partners kunnen zelf onderling bepalen wie aan het hoofd van het gezin staat. In de praktijk mag de FOD Financiën zich niet mengen in hun keuze. Echter stellen er zich een aantal problemen

entre-temps modifié son choix et a opté pour le régime de coparentalité fiscale. Cette situation pourrait avoir de lourdes conséquences lors d'un éventuel contrôle fiscal ultérieure, surtout si le délai d'imposition a expiré. Vu qu'aucune notification automatique n'est prévue à cet égard, la communication de cette information dépend entièrement de l'entente entre les parents.

3. Les contribuables imposés conjointement ou séparément

La législation fiscale instaure une différence de traitement entre les contribuables imposés isolément et les contribuables imposés conjointement en ce qui concerne les règles d'attribution des avantages accordés pour leurs enfants à charge. Une majoration supplémentaire de la quotité exemptée d'impôt est accordée aux parents isolés avec enfants à charge, quelle que soit leur situation de fait.

Selon que les parents sont imposés séparément ou non, les règles d'attribution des avantages fiscaux pour les enfants faisant partie de leur ménage au 1er janvier de l'exercice d'imposition divergent fortement.

Pour les parents mariés ou cohabitants légaux, il faut s'en référer à l'article 134, § 4, 2°, du CIR 92, qui dispose que le supplément de quotité exemptée d'impôt accordé pour les enfants à charge des contribuables imposés conjointement est imputé dans le chef du contribuable qui a le revenu imposable le plus élevé.

Pour les contribuables imposés conjointement, l'application de la règle d'imputation prévue à l'article 134 du CIR 92 au profit du contribuable bénéficiant des revenus plus élevés peut s'avérer défavorable dans certains cas, notamment lorsque celui-ci perçoit des revenus d'origine étrangère exemptés d'impôt en Belgique en vertu d'une convention internationale. Entre-temps, l'administration fiscale a déjà pour pratique d'appliquer le régime le plus favorable et, le cas échéant, la majoration est attribuée au parent résidant encore en Belgique. Cette pratique sera prochainement dotée d'une base légale. Un avant-projet de loi à ce sujet a été approuvé lors du Conseil des ministres du 20 juillet 2017.

Dans le cas de parents cohabitants de fait imposés isolément, l'article 140 du CIR 92 attribue la charge fiscale des enfants au contribuable qui assume de fait la direction du ménage. Les deux partenaires peuvent déterminer eux-mêmes lequel d'entre eux assume la direction du ménage. En pratique, le SPF Finances ne peut s'immiscer dans leur choix. Toutefois, plusieurs problèmes se posent lorsque le fisc doit, en cas de

als de fiscus in het geval van conflict tussen de ouders moet kunnen vaststellen welke ouder gezinshoofd is. De rechtspraak zegt duidelijk dat het geen automatisme is dat in geval van conflict de ouder met het hoogste inkomen als gezinshoofd zal worden aangewezen. De fiscus moet dan eigenlijk onderzoeken welke ouder de nauwste band heeft met het kind. In de praktijk levert dit onderzoek nogal wat problemen op.

De extra toeslag op de belastingvrije som voor kinderen ten laste toegekend aan alleenstaanden blijft gelden als er een feitelijk gezin gevormd wordt. Dit lijkt op het eerste gezicht een ongewild effect van artikel 133 van het WIB 92.

Mevrouw Catherine De Bruecker gaat vervolgens nog dieper in op de toepassingsmoeilijkheden op het terrein.

De spreekster geeft aan dat de Ombudsmannen de vaststellingen van het onderzoek ter kennis hebben gebracht van de belastingadministratie en van verschillende actoren die de gezinsfiscaliteit dagelijks in de praktijk moeten toepassen, zodat zij kennis kunnen nemen van de concrete moeilijkheden die een en ander met zich brengt.

De administratie wordt in de eerste plaats geconfronteerd met het feit dat almaar meer burgers bij het invullen van hun aangifte om bijkomende informatie en toelichting verzoeken. Dit brengt een aanzienlijke bijkomende werklast mee voor de lokale kantoren.

Voorts vergissen veel belastingplichtigen zich bij het indienen van hun belastingaangifte: uit de door de FOD Financiën verstrekte cijfers blijkt dat fouten in verband met het aantal kinderen ten laste en met de gezinsamenstelling de op één na vaakst voorkomende fouten zijn die de belastingplichtigen in 2016 en 2017 hebben begaan.

Vervolgens moet de administratie nadien de nodige controles uitvoeren en eventueel contact opnemen met de belastingplichtige. Ingeval de aangifte moet worden gewijzigd in het nadeel van de belastingplichtige, moet een bericht van wijziging van de aangifte worden verstuurd. De belastingplichtige kan tegen de beslissing een klacht indienen, of eventueel verhaal halen voor de rechter.

Sommige bepalingen zijn voor de administratie bijzonder problematisch:

conflit entre les parents, déterminer lequel d'entre eux est le chef de ménage. Il ressort clairement de la jurisprudence qu'en cas de conflit entre les parents, le parent percevant le revenu le plus élevé n'est pas automatiquement le parent qui est désigné comme étant le chef de ménage. Dans ce cas, le fisc doit examiner la situation familiale afin de déterminer lequel des parents est le plus proche de l'enfant. Dans la pratique, cet examen engendre de nombreux problèmes.

La majoration supplémentaire de la quotité exemptée d'impôt accordée aux parents isolés avec enfants à charge reste applicable lorsqu'un ménage de fait est formé. Il semblerait donc a priori qu'il s'agit d'un effet non voulu de l'article 133 du CIR 92.

Mme Catherine De Bruecker examine ensuite plus en détail les difficultés d'application rencontrées sur le terrain.

L'oratrice indique que les Médiateurs ont présenté les constats de l'enquête à l'administration fiscale et à différents acteurs de terrain qui doivent appliquer au quotidien la fiscalité de la famille pour connaître les difficultés concrètes que cela engendre.

En ce qui concerne l'administration, celle-ci est confrontée premièrement à une demande croissante d'information et de clarification de la part des citoyens au moment du remplissage de leur déclaration. Cela engendre une charge de travail importante pour les bureaux locaux.

Ensuite, de nombreux contribuables se trompent lorsqu'ils introduisent leur déclaration fiscale: selon les chiffres communiqués par le SPF Finances, les erreurs concernant les enfants à charge et la composition de famille constituaient le deuxième type d'erreur la plus fréquemment commise par les contribuables en 2016 et 2017.

L'administration doit par après effectuer les contrôles nécessaires et prendre éventuellement contact avec le contribuable. Si la déclaration doit être modifiée en défaveur du contribuable, un avis de rectification de la déclaration doit être envoyé. Le contribuable peut encore contester la décision en réclamation puis éventuellement devant le juge.

Certaines dispositions posent particulièrement problème pour l'administration:

— de eerste moeilijkheid vloeit voort uit het feit dat de belastingplichtigen louter het aantal kinderen moeten vermelden die zij ten laste hebben, zonder dat de namen van die kinderen in de aangifte moeten worden vermeld: soms moet de administratie zelf de puzzelstukjes bij elkaar leggen om de aangifte op haar juistheid te controleren;

— wanneer vervolgens beide ouders “tegenstrijdige” belastingvoordelen opeisen voor dezelfde kinderen, moet de administratie nagaan hoe de vork in de steel zit: twee kinderen die gelijktijdig ten laste vallen van elke ouder, of de situatie waarbij de ene ouder de helft van het belastingvoordeel opeist, en de andere ouder het volledige belastingvoordeel;

— sinds 2010 hebben veel controletaken en betwistingen te maken met de onderhoudsuitkeringen en meer bepaald met de uitzonderlijke kosten en de in het buitenland uitbetaalde onderhoudsuitkeringen.

De ombudsdienst heeft haar vaststellingen ook voorgelegd aan de actoren op het terrein zoals de ouders, advocaten, familiale bemiddelaars en de magistraten. Daarbij werd onder meer onderzocht met welke moeilijkheden de rechters worden geconfronteerd. De wet voorziet namelijk dat de rechter moet preciseren welke fiscale voordelen in aanmerking werden genomen om de bijdragen van de gescheiden ouders vast te stellen.

Wanneer een koppel gaat scheiden, moeten de advocaten, de gezinsbemiddelaars en de rechters die de overeenkomsten moeten opstellen en de vonnissen inzake onderhoudsbijdragen moeten opstellen, de fiscale impact nagaan van de door de ouders gemaakte keuzes en van de door hen vastgestelde onderhoudsuitkeringen, opdat de onderhoudsuitkeringen voor de kinderen optimaal zouden zijn afgestemd op de bijdragecapaciteit van de ouders. Een dergelijke oefening is onontbeerlijk om de instemming van de partijen te verkrijgen en om te komen tot een duurzame overeenkomst. Die oefening is thans bijzonder complex.

De spreekster geeft een voorbeeld:

Gwen en Louis gaan scheiden. Zij hebben drie kinderen en kiezen voor bilocatie van de kinderen. In de veronderstelling dat Gwen 1 500 euro en Louis 3 000 euro per maand verdient, moet Louis dus een onderhoudsbijdrage voor de kinderen betalen. Zij komen niet tot een akkoord en nemen contact op met een gezinsbemiddelaar.

Om de juiste onderhoudsbijdrage te bepalen die Louis zal moeten betalen, moet de gezinsbemiddelaar:

— la première difficulté vient du fait que les contribuables doivent uniquement renseigner le nombre d'enfants qu'ils ont à charge, sans devoir les identifier dans la déclaration d'impôt: l'administration doit parfois reconstituer le “puzzle” pour vérifier l'exactitude de la déclaration.

— ensuite, lorsque deux parents postulent des avantages fiscaux “contradictoires” pour les mêmes enfants, elle doit vérifier la situation réelle: deux enfants pris à charge simultanément par chacun des parents, ou la moitié de l'avantage fiscal déclaré par un parent et la totalité par l'autre parent.

— enfin, depuis 2010, le contrôle des rentes alimentaires, et plus particulièrement le contrôle des frais extraordinaires et des rentes alimentaires versées à l'étranger, représente une part importante des tâches de vérification et du contentieux.

Par ailleurs, le service de médiation a également soumis ses constats aux acteurs de terrain que sont les parents, les avocats, les médiateurs familiaux et les magistrats, et ce service a notamment examiné les difficultés auxquelles les juges sont confrontés. La loi prévoit en effet que le juge doit préciser les avantages fiscaux pris en compte pour fixer les montants des contributions des parents séparés.

Lorsqu'un couple se sépare, les avocats, les médiateurs familiaux, les juges chargés de rédiger les conventions et de rendre les jugements en matière de contributions alimentaires sont confrontés à la nécessité de mesurer l'impact fiscal des choix envisagés par les parents et des rentes alimentaires qu'ils fixent, afin de faire correspondre au mieux les contributions alimentaires pour les enfants à la capacité contributive des parents. Un tel exercice est indispensable pour obtenir l'adhésion des parties et aboutir à un accord qui résistera dans le temps. Cet exercice est aujourd'hui particulièrement complexe

L'oratrice donne un exemple:

Gwen et Louis se séparent. Ils ont trois enfants et optent pour l'hébergement égalitaire de leurs enfants. Imaginons que Gwen gagne 1 500 euro par mois et Louis 3 000 euro, Louis doit donc payer une contribution alimentaire pour les enfants. Ne parvenant pas à un accord, ils contactent un médiateur familial.

Pour déterminer la juste contribution alimentaire due par Louis, le médiateur familial devra:

— de verminderde bedrijfsvoorheffing die Louis voor de drie kinderen geniet, in mindering brengen van diens inkomen;

— zolang geen van beiden opnieuw huwt of wettelijk samenwoont, rekening houden met de toeslag op de belastingvrije som voor alleenstaanden met kinderen ten laste waarop elk van hen aanspraak zal kunnen maken;

— rekening houden met de respectieve belastingvoordelen die zij zouden genieten ingeval zij voor fiscaal co-ouderschap kiezen;

— het via het fiscaal co-ouderschap verkregen voordeel vergelijken met het voordeel dat elk van de ouders zou hebben indien het belastingvoordeel voor kinderen ten laste volledig naar Gwen gaat, en Louis voor de aftrek van de onderhoudsuitkeringen kiest;

— in dat geval moet rekening worden gehouden met het voordeel dat Louis zou halen uit de belastingaftrek van de onderhoudsuitkeringen en van de uitzonderlijke kosten.

Uit de bevraging is gebleken dat de meeste actoren er met moeite in slagen bij hun beslissingen rekening te houden met al die parameters. Sommige parameters zijn overigens niet definitief en kunnen er dus geregeld voor zorgen dat de onderhoudsbijdragen niet correct zijn.

Sinds de bezorging van het onderzoeksverslag hebben sommige aangehaalde pijnpunten al een evolutie doorgemaakt:

— eerste knelpunt: fiscaal co-ouderschap kon niet worden toegepast voor de meerderjarige kinderen (wegens de vereiste dat het ouderlijk gezag gezamenlijk moest worden uitgeoefend, zie de bladzijden 23-24 van het verslag): de wet werd gewijzigd (wet van 3 augustus 2016 betreffende de belastingvrije som voor kinderen in geval van co-ouderschap);

— tweede knelpunt: wanneer één van de echtgenoten in het buitenland werkte, kreeg de betrokkene automatisch het fiscaal voordeel voor kinderlast toegekend als hij het hoogste inkomen ontving. Daar diens inkomen in België van belasting was vrijgesteld, ging het voordeel verloren (bladzijden 37-38): voortaan schikt de administratie (cf. rondzendbrief van 18 mei 2017) zich naar de Belgische en Europese rechtspraak (Imfeld-Garcet): voortaan zal het fiscaal voordeel worden toegekend aan de in België werkende partner wanneer die situatie gunstiger is. In het door de Ministerraad goedgekeurde voorontwerp van wet houdende diverse bepalingen III werd een voorstel tot wijziging van de wetbepaling ingevoegd.

— déduire des revenus de Louis la réduction de précompte professionnel dont il bénéficie pour leurs 3 enfants;

— prendre en compte – tant qu’aucun des deux n’est remarié ou en cohabitation légale – le supplément de quotité exemptée pour isolé avec enfants à charge dont ils vont pouvoir chacun bénéficier;

— tenir compte des avantages fiscaux respectifs dont ils bénéficieraient s’ils optent pour la coparenté fiscale;

— comparer l’avantage qui peut être obtenu par le biais de la coparenté fiscale avec l’avantage qui pourrait être retiré par chacun des parents si c’est Gwen qui bénéficie de la totalité de l’avantage fiscal pour enfant à charge et que Louis opte pour la déduction des rentes alimentaires;

— dans cette hypothèse, il faudra prendre en considération l’avantage que Louis retirerait de la déduction fiscale des rentes alimentaires et des frais extraordinaires.

Les entretiens ont démontré que la plupart des acteurs peinent à intégrer tous ces paramètres dans leurs décisions. Par ailleurs, certains paramètres ne sont pas définitifs et peuvent donc remettre régulièrement en cause la justesse des contributions.

Depuis la remise du rapport d’enquête, certains problèmes évoqués ont déjà connu une évolution:

— 1er problème: la coparenté fiscale ne pouvait être appliquée pour les enfants majeurs (en raison de la condition d’un exercice conjoint de l’autorité parentale, pp. 23-24 rapport): la loi a été modifiée (Loi du 11 août 2016 relative à la quotité exemptée d’impôts pour les enfants dans le cadre de la coparentalité).

— 2ème problème: lorsqu’un des deux conjoints mariés travaillait à l’étranger, l’avantage fiscal pour enfants à charge lui était automatiquement accordé s’il bénéficiait des revenus les plus élevés. Puisque ses revenus étaient exonérés d’impôt en Belgique, l’avantage était perdu (pp. 37-38): l’administration se conforme désormais (Circulaire du 18 mai 2017) à la jurisprudence belge et européenne (Imfeld-Garcet): l’avantage fiscal sera désormais accordé au conjoint travaillant en Belgique lorsque cette situation est plus favorable. Une proposition de modification de la disposition législative a été insérée dans l’avant-projet de loi portant des dispositions fiscales diverses III approuvée par le Conseil des ministres.

Voorts heeft de FOD Financiën een studie besteld met als titel “Analyse van de fiscale behandeling van verschillende samenlevingsvormen”. Die studie werd in mei 2016 besteld bij studiebureau SD Worx en werd gepubliceerd in mei 2017.

Die studie beoogde een beleidsdebat voor te bereiden met cijfervaststellingen ter staving, op grond van gegevens waarover SD Worx beschikt voor de loontrekken- den (aan de hand van een staal van 730 000 mensen).

Sommige van de door SD Worx aangekaarte onderwerpen en gedane vaststellingen sluiten aan bij die van de Federale Ombudsman: het verschil in behandeling tussen feitelijk samenwonenden/wettelijk samenwonenden -gehuwden alsook het verschil in behandeling tussen de ouders die fiscaal co-ouderschap hanteren enzovoort.

Niettemin heeft het onderzoek van SD Worx een ruimere draagwijdte en gaat het in op onderwerpen die niet aan bod komen in het onderzoek van de Ombudsmannen (huwelijksquotiënt, verschillen in behandeling tussen gehuwde belastingplichtigen en feitelijk samenwonenden betreffende de afhouding van de bedrijfsvoorheffing en inzake de bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid). De analyse van de Ombudsmannen van haar kant berustte op de uit individuele klachten gedistilleerde vaststellingen, en was beperkt tot de fiscale regelgeving in verband met de kinderen.

Voorts heeft SD Worx een aantal voorstellen geformuleerd om de geconstateerde pijnpunten te verhelpen. Voorbeelden van voorstellen zijn:

- een vast bedrag aan belastingvermindering per kind: dat is neutraal ten aanzien van de samenwoningvorm en verhindert technieken met het oog op belastingoptimalisatie;

- het verschil tussen feitelijk samenwonenden en gehuwde belastingplichtigen: de feitelijk samenwonenden beschouwen als fiscale gezinnen;

- onderhoudsuitkering: defiscalisering van de onderhoudsuitkering of beperking van het fiscaal voordeel tot het bedrag van de belastingvrije som.

Mevrouw De Bruecker stelt vast dat de verschillende overwogen wijzigingen een (gunstige of ongunstige) financiële impact hebben op bepaalde categorieën van belastingplichtigen: die voorstellen zijn dus niet neutraal en vallen derhalve onder een beleidskeuze waarover het de Federaal Ombudsman niet toekomt zich uit te spreken.

Par ailleurs, le SPF Finances a commandé une étude sur le traitement fiscal des différentes formes d'organisation familiale. Cette étude a été commandée en mai 2016 auprès du bureau SD Worx et publiée en mai 2017.

L'objectif de cette étude était de préparer un débat politique à l'appui de constatations chiffrées, sur la base de données dont dispose SD Worx pour les travailleurs salariés (sur un échantillon de 730 000 personnes).

Certains des sujets et constats posés par SD Worx rejoignent ceux du Médiateur fédéral: la différence de traitement entre cohabitants de fait/cohabitants légaux-mariés et la différence de traitement entre les parents pratiquant la coparenté fiscale, ...

L'enquête de SD Worx a néanmoins une portée plus large et aborde des sujets qui n'ont pas été traités par l'enquête des Médiateurs (quotient conjugal, différences de traitement entre contribuables mariés et cohabitants de fait en ce qui concerne la retenue de précompte professionnel et la cotisation spéciale pour la sécurité sociale). L'analyse des Médiateurs s'appuyait elle sur les constats tirés des plaintes individuelles et se limitait à la part de la réglementation fiscale qui a trait aux enfants.

Un certain nombre de propositions ont également été émises par SD Worx en vue de remédier aux problèmes constatés. Exemples de proposition:

- un montant identique de réduction par enfant: neutre par rapport à forme de cohabitation et empêche techniques d'optimisation fiscale;

- la différence entre les cohabitants de fait et les contribuables mariés: considérer les cohabitants de fait comme des ménages fiscaux;

- rente alimentaire: défiscalisation de la rente alimentaire ou limitation de l'avantage fiscal au montant de la quotité exemptée d'impôt;....

Madame De Bruecker constate que les différentes modifications envisagées présentent un impact financier (positif ou négatif) pour certaines catégories de contribuables: ces propositions ne sont donc pas neutres et relèvent d'un choix politique au sujet duquel il n'appartient pas au Médiateur fédéral de se prononcer.

De hoofdconclusie van het onderzoek van de Ombudsmannen is dat de grondslag van de gezinsfiscaliteit moet worden hertekend, opdat ze zou zijn afgestemd op de sociologische werkelijkheid.

De richtsnoeren die bij dit nieuwe model zouden moeten worden gehanteerd zijn:

- enerzijds de eenvoud en de voorspelbaarheid van het nieuwe systeem;
- anderzijds het hoger belang van het kind.

In dat verband herinnert de spreekster eraan dat het onderzoek met name uitmondde in de vaststelling dat de complexiteit van de vigerende regelgeving mede conflicten veroorzaakt tussen de ex-echtgenoten en het moeilijk maakt ieders bijdragevermogen correct te bepalen.

II. — VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

De heer Benoît Piedboeuf (MR) stelt vast dat indien de rechter een co-ouderschap vastlegt, een akkoord van de moeder en de vader nodig is om de woonplaats van het minderjarig kind te wijzigen. Als er geen akkoord kan worden gevonden, kan dit tot moeilijke situaties leiden.

Concreet wil de spreker van de ombudsmannen vernemen welke suggesties zij hebben om de gezinsfiscaliteit te hervormen, eerlijker te maken en aan te passen aan de moderne samenleving.

De heer Benoît Dispa (cdH) komt terug op aanbeveling AA 07/04 dat erin bestaat om artikel 375 van het WIB 92 aan te passen zodat de gewestelijk directeur der belastingen ondubbelzinnig de mogelijkheid heeft om een beslissing op een bezwaarschrift in te trekken als blijkt dat die beslissing duidelijk onregelmatig is.

De spreker wijst erop dat het wetsvoorstel tot wijziging van artikel 375 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (DOC 54 201/001) dat van zijn hand is, momenteel hangende is in de commissie voor de Financiën en de Begroting. Dit wetsvoorstel geeft uitvoering aan aanbeveling AA 07/04. Aangezien het wetsvoorstel geen enkele budgettaire impact heeft, kan het wetsvoorstel zijn inziens snel worden goedgekeurd. Hij roept de andere partijen dan ook op om dit wetsvoorstel zo snel mogelijk goed te keuren.

De heer Dispa onderschrijft de oproep van de ombudsmannen om de gezinsfiscaliteit te vereenvoudigen en meer voorspelbaar te maken in functie van het belang

La principale conclusion de l'enquête des Médiateurs aboutit à la nécessité de repenser le fondement de la fiscalité de la famille, pour qu'il soit en adéquation avec la réalité sociologique.

Les principes directeurs qui devraient guider ce nouveau modèle sont

- d'une part la simplicité et la prévisibilité du nouveau système;
- d'autre part l'intérêt supérieur de l'enfant.

L'oratrice rappelle à cet égard, que l'enquête aboutissait notamment au constat que la complexité de la réglementation actuelle contribue à engendrer des conflits entre les ex-conjoints et rend difficile la juste détermination des capacités contributives de chacun.

II. — QUESTIONS ET OBSERVATIONS DES MEMBRES

M. Benoît Piedboeuf (MR) constate que si le juge établit une coparenté, un accord de la mère et du père est nécessaire pour pouvoir modifier le domicile de l'enfant mineur. En l'absence d'accord, des situations difficiles peuvent se présenter.

Concrètement, l'intervenant demande aux médiateurs ce qu'ils suggèrent pour réformer la fiscalité familiale, la rendre plus juste et l'adapter à la vie sociale moderne.

M. Benoît Dispa (cdH) revient sur la recommandation RG 07/04, qui propose de modifier l'article 375 du CIR 92 afin de conférer expressément au directeur des contributions directes la possibilité de retirer une décision statuant sur une réclamation s'il apparaît que cette décision est clairement irrégulière.

L'intervenant souligne que la proposition de loi modifiant l'article 375 du Code des impôts sur les revenus 1992 (DOC 54 201/001), dont il est l'auteur, est actuellement en discussion en commission des Finances et du Budget. Cette proposition de loi met en œuvre la recommandation RG 07/04. Cette proposition de loi n'ayant aucun impact budgétaire, l'intervenant estime qu'elle pourrait être adoptée rapidement. Il invite dès lors les autres partis à adopter cette proposition dans les meilleurs délais.

M. Dispa souscrit à l'appel des médiateurs en faveur d'une simplification et d'une plus grande prévisibilité de la fiscalité de la famille dans l'intérêt de l'enfant. Il

van het kind. Hij verwijst naar een persconferentie in mei 2017 naar aanleiding van de voorstelling van de studie naar de gezinsfiscaliteit die in opdracht van de FOD Financiën werd uitgevoerd door SD Worx en tijdens dewelke de minister van Financiën zijn steun heeft uitgedrukt voor een hervorming van de gezinsfiscaliteit. De minister had toen aangekondigd dat hij op korte termijn een aantal maatregelen zou nemen in het kader van de fiscale rechtvaardigheid die zouden worden voorgelegd op de Ministerraad over sociale thema's in juli 2017. Echter heeft de spreker nog niets over deze maatregelen vernomen. Daarom wenst hij dat de minister van Financiën een stand van zaken komt geven in de commissie.

De heer Eric Van Rompuy (CD&V) verwijst naar uitspraken in de pers van mevrouw Gwendolyn Rutten die oproept om het huwelijksquotiënt af te schaffen omdat het vrouwen teveel aan de haard houdt en indruist tegen de emancipatie van de vrouw. De huwelijksquotiënt zou een kostprijs hebben van ongeveer 1 miljard euro per jaar. Het huwelijksquotiënt is wel geplafonneerd. Het beroepsinkomen dat wordt belast bij de partner die geen of weinig inkomsten heeft, kan, na toepassing van het huwelijksquotiënt, nooit meer bedragen dan ongeveer 10 000 euro. Hebben de Federale Ombudsmannen al vragen gekregen over de toepassing van het huwelijksquotiënt? Stellen er zich bepaalde problemen bij de toepassing ervan?

III. — ANTWOORDEN VAN DE FEDERALE OMBUDSMANNEN EN REPLIEKEN VAN DE LEDEN

De heer Guido Herman antwoordt dat de Federale Ombudsmannen nog geen vragen of klachten hebben ontvangen over het huwelijksquotiënt.

Mevrouw Catherine De Bruecker antwoordt dat de Federale Ombudsmannen geen aanbevelingen kunnen doen in het kader van de hervorming van de gezinsfiscaliteit. Aanbevelingen houden onvermijdelijk bepaalde beleidskeuzes in waarover de ombudsmannen zich niet kunnen uitspreken. Het komt aan de politici toe om daarover beslissingen te nemen. De spreekster wijst erop dat de studie van de ombudsmannen over de gezinsfiscaliteit enkele pistes bevat die werden uitgewerkt door de fiscale administratie. Zij roept de parlementsleden op om zich te informeren bij academische experts die zeker nuttige aanbevelingen kunnen formuleren.

Het bestaand fiscaal systeem is gebaseerd op het traditioneel gezin en is in de loop der jaren aangepast

renvoie à une conférence de presse de mai 2017 organisée à l'occasion de la présentation de l'enquête sur la fiscalité de la famille réalisée par SD Worx à la demande du SPF Finances, conférence au cours de laquelle le ministre des Finances a exprimé son soutien à une réforme de cette fiscalité. Le ministre avait alors annoncé qu'il prendrait, à brève échéance, des mesures en faveur de la justice fiscale, et que ces mesures seraient soumises au Conseil des ministres consacré aux thématiques sociales en juillet 2017. Depuis lors, l'intervenant n'a toutefois plus entendu parler de ces mesures. Il souhaite dès lors que le ministre des Finances vienne faire le point sur l'état de ce dossier devant la commission.

M. Eric Van Rompuy (CD&V) renvoie à des déclarations de Mme Gwendolyn Rutten parues dans la presse appelant notamment à la suppression du quotient conjugal au motif que ce quotient favorise le maintien de la femme au foyer et va à l'encontre de son émancipation. Le coût annuel du quotient conjugal serait d'environ 1 milliard d'euros. Ce quotient est toutefois plafonné. Après l'application du quotient conjugal, le revenu professionnel imposable du partenaire sans revenus ou qui ne dispose que de faibles revenus ne peut jamais dépasser 10 000 euros environ. Les Médiateurs fédéraux ont-ils déjà eu des questions sur l'application du quotient conjugal? Son application pose-t-elle des problèmes spécifiques?

III. — RÉPONSES DES MÉDIATEURS FÉDÉRAUX ET RÉPLIQUES DES MEMBRES

M. Guido Herman répond que les Médiateurs fédéraux n'ont pas encore reçu de questions ou de plaintes concernant le quotient conjugal.

Mme Catherine De Bruecker explique que les Médiateurs fédéraux ne peuvent pas formuler de recommandations dans le cadre de la réforme de la fiscalité de la famille. Des recommandations comportent inévitablement certains choix stratégiques sur lesquels les médiateurs ne peuvent se prononcer. Il incombe aux responsables politiques de prendre les décisions en la matière. L'oratrice fait observer que l'étude menée par les Médiateurs fédéraux sur la fiscalité de la famille contient quelques pistes élaborées par l'administration fiscale. Elle appelle les députés à s'informer auprès d'experts académiques, qui pourront certainement formuler des recommandations utiles.

Le système fiscal actuel est fondé sur la famille traditionnelle et s'est, au fil des ans, adapté aux nouveaux

aan nieuwe gezinsvormen, maar bevat heel wat ongewenste effecten.

De heer Benoît Piedboeuf (MR) stelt vast dat de wetgever de nodige inspanningen heeft gedaan om de gezinsfiscaliteit op bepaalde vlakken aan te passen aan de nieuwe samenlevingsvormen. Echter is de fiscaliteit daardoor zo complex geworden, dat de fiscus de aangiftes nog moeilijk kan controleren. Volgens de spreker zit de echte knoop bij een gebrekkige controle door de fiscus

Mevrouw Catherine De Bruecker wijst erop dat een aantal wetwijzigingen geleid hebben tot ongewenste neveneffecten waarbij ouders in gelijkaardige situaties toch verschillend fiscaal worden behandeld. Dit fenomeen wordt nog versterkt door de toeslag op de belastingvrije som voor kinderen ten lasten die progressief toeneemt in functie van het aantal kinderen. Deze progressiviteit werd destijds ingevoerd omdat men kroostrijke gezinnen wou stimuleren. Het is aan de wetgever om te oordelen of deze progressiviteit niet moet worden herzien gezien de gewijzigde gezinsvormen.

Het onderzoek toont ook aan dat de maatschappelijke kost voor de controle door de fiscus enorm is, gezien de complexiteit van de gezinsfiscaliteit.

Ten slotte wijst mevrouw De Bruecker erop dat het onderzoek van SD Worx vaststelt dat het huwelijksquotiënt de gehuwde en wettelijke samenwonende koppels bevoordeelt ten opzichte van de feitelijke samenwonende koppels die niet kunnen genieten van dat quotiënt.

De heer Guido Herman merkt op dat hij bij de fiscale administratie een bekommernis heeft gemerkt over de ongewenste neveneffecten van de gezinsfiscaliteit. De fiscus tracht de fiscale wetgeving zo rechtvaardig mogelijk toe te passen en tracht er zo efficiënt mogelijk mee om te gaan. De fiscus zal zeker een aantal ideeën kunnen aanreiken om de gezinsfiscaliteit rechtvaardiger te maken. Om de al aangehaalde redenen kunnen de Federale Ombudsmannen zelf geen aanbevelingen formuleren.

De heer Eric Van Rompuy (CD&V) haalt de cijfers van het Federaal Planbureau aan waaruit blijkt dat de gezinsvormen de laatste jaren sterk zijn geëvolueerd. Zo waren er in 2016 480 000 eenoudergezinnen met kinderen en 345 000 samenwonende gezinnen met kinderen. Maar liefst 16 % van de gezinnen met kinderen zijn nieuw samengestelde gezinnen. Gezien de grote maatschappelijke impact van de ongewenste neveneffecten van de gezinsfiscaliteit stelt de heer Van

modèles familiaux, mais il comporte encore de nombreux effets pervers.

M. Benoît Piedboeuf (MR) constate que le législateur a consenti les efforts nécessaires pour modifier la fiscalité de la famille sur certains points en fonction des nouvelles formes de cohabitation. Mais ces modifications ont rendu la fiscalité tellement complexe qu'il est devenu très difficile pour le fisc de contrôler les déclarations. Pour l'intervenant, le nœud du problème se situe au niveau du contrôle défaillant dans le chef du fisc.

Mme Catherine De Bruecker fait observer qu'une série de modifications législatives ont engendré des effets indésirables qui font que, malgré des situations analogues, des parents sont traités différemment sur le plan fiscal. Ce phénomène est encore renforcé par le supplément de quotité exemptée d'impôt pour les enfants à charge, qui augmente progressivement en fonction du nombre d'enfants. Cette progressivité avait été instaurée à l'époque pour encourager les familles nombreuses. Il appartient au législateur d'apprécier l'opportunité de revoir cette progressivité à la lumière de l'évolution des modèles familiaux.

L'enquête montre également que le coût afférent au contrôle exercé par le fisc est particulièrement élevé pour la société, eu égard à la complexité de la fiscalité de la famille.

Enfin, Mme De Bruecker fait observer que l'enquête de SD Worx constate que le quotient conjugal avantage les couples mariés et cohabitants légaux par rapport aux couples cohabitants de fait, qui ne peuvent en bénéficier.

M. Guido Herman relève que les effets pervers de la fiscalité de la famille préoccupent l'administration fiscale. Le fisc s'efforce d'appliquer la législation fiscale de la manière la plus juste et la plus efficace possible. Il pourra sans aucun doute avancer plusieurs idées pour rendre la fiscalité de la famille plus juste. Pour les raisons qu'ils ont déjà exposées précédemment, les Médiateurs fédéraux ne peuvent, quant à eux, pas formuler de recommandations.

M. Eric Van Rompuy (CD&V) cite les chiffres du Bureau fédéral du Plan, qui montrent que les modèles familiaux ont fortement évolué ces dernières années. Ainsi, en 2016, on dénombrait 480 000 familles monoparentales avec enfants et 345 000 familles cohabitantes avec enfants. Plus de 16 % des familles avec enfants sont toutefois des familles recomposées. Compte tenu des effets négatifs non négligeables de la fiscalité de la famille sur la société, M. Van Rompuy suggère à la

Rompuy voor dat de commissie voor de Financiën en de Begroting begin volgend jaar een hoorzitting zou organiseren met de fiscale administratie en academici om een aantal aanbevelingen te kunnen formuleren aan de regering.

Ook kan het parlement de nodige wetgevende initiatieven nemen. In dat kader zal de heer Van Rompuy het wetsvoorstel nr. 201 van de heren Dispa en Brotcorne steunen.

De heer Benoît Piedboeuf (MR) drukt eveneens zijn steun uit voor het wetsvoorstel nr. 201.

De rapporteur,

Benoît PIEDBOEUF

De voorzitter,

Eric VAN ROMPUY

commission des Finances et du Budget d'inviter l'administration fiscale et des universitaires à participer à des auditions au début de l'année prochaine, de manière à pouvoir formuler une série de recommandations à l'intention du gouvernement.

Le Parlement peut également prendre les initiatives législatives qui s'imposent. Dans ce cadre, M. Van Rompuy soutiendra la proposition de loi n° 201 déposée par MM. Dispa et Brotcorne.

M. Benoît Piedboeuf (MR) déclare également soutenir la proposition de loi susmentionnée.

Le rapporteur,

Benoît PIEDBOEUF

Le président,

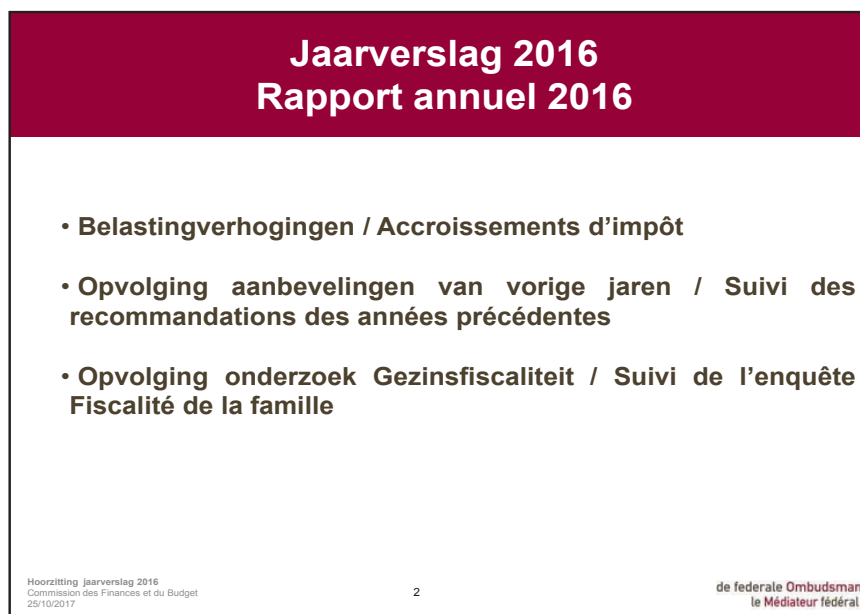
Eric VAN ROMPUY

BIJLAGE

Presentatie van de Federale Ombudsmannen

ANNEXE

Présentation des Médiateurs fédéraux

Gezinsfiscaliteit en kinderen ten laste Fiscalité de la famille et enfants à charge

- Veranderende samenleving / Société en mutation
- Regelgeving: complex en niet aangepast / Réglementation complexe et pas adaptée
- Gelijke situaties leiden tot ongelijke fiscale resultaten / Situations identiques mènent à des résultats fiscaux différents

Hoorzitting Jaarverslag 2016
Commission des Finances et du Budget
25/10/2017

3

de federale Ombudsman
le Médiateur fédéral

Evolutie van de gezinsvormen Evolution des formes d'organisation familiale

Gehuwd koppel
met 2 kinderen /
Couple marié avec
2 enfants

Alleenstaande
moeder met 2
kinderen / Mère
seule avec 2
enfants

Hertrouwd
koppel met 4
kinderen /
Couple
remarié avec
4 enfants

Samenwonend koppel met 1
kind / Couple en cohabitation
avec 1 enfant

Alleenstaande
vader met 1
kind / Père
seul avec 1
enfant

Hoorzitting Jaarverslag 2016
Commission des Finances et du Budget
25/10/2017

4

Bron/Source:
Le Soir
de federale Ombudsman
le Médiateur fédéral

Evolutie van de gezinsvormen Evolution des formes d'organisation familiale

480.000

Eenoudergezinnen met kind(eren) Bron: Planbureau, 2016

Familles monoparentales avec enfant(s) Source : Bureau du Plan, 2016

345.000

Gezinnen: samenwonend met kind(eren) Bron: Planbureau, 2016

Familles en cohabitation avec enfant(s) Source : Bureau du Plan, 2016

16%

... van de gezinnen met kinderen zijn nieuw samengestelde gezinnen / des familles avec enfants sont recomposées

Bron: Gezinsbond / Source : Ligue des familles, 2016

Hoorzitting Jaarverslag 2016
Commission des Finances et du Budget
25/10/2017

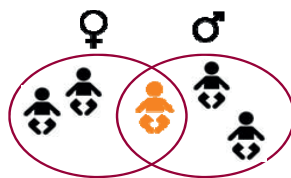
5

de federale Ombudsman
le Médiateur fédéral

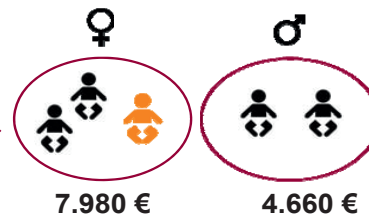
Vaststellingen / Constats

1. Fiscaal co-ouderschap en enige fiscale woonplaats / Coparenté fiscale et domicile fiscal unique de l'enfant

GELIJKE ZORG
GARDE PARTAGÉE

FISCALE IMPACT
IMPACT FISCAL

Hoorzitting Jaarverslag 2016
Commission des Finances et du Budget
25/10/2017

6

de federale Ombudsman
le Médiateur fédéral

Vaststellingen / Constats

2. Fiscaal co-ouderschap en onderhoudsuitkeringen / Coparenté fiscale et rentes alimentaires

- Juridische onzekerheid / Insécurité juridique

Hoorzitting Jaarverslag 2016
Commission des Finances et du Budget
25/10/2017

7

de federale Ombudsman
le Médiateur fédéral

Vaststellingen / Constats

3. Belastingplichtigen : afzonderlijk of gezamenlijk belast / Contribuables isolés ou imposés conjointement

- Toekeningsregels / Règles d'attribution
- Notie van gezinshoofd / Notion du chef de ménage

Hoorzitting Jaarverslag 2016
Commission des Finances et du Budget
25/10/2017

8

de federale Ombudsman
le Médiateur fédéral

Toepassingsmoeilijkheden op het terrein / Difficultés d'application sur le terrain

- **Overbevraging van lokale belastingkantoren / Sollicitation excessive des bureaux locaux**
 - **Controle van de aangiftes (vb. onderhoudsuitkeringen) / Contrôle des déclarations (ex: rentes alimentaires)**
 - **Administratief en gerechtelijk geschil / Contentieux administratif et judiciaire**
- > Verhoging van de werklast van de administratie / Augmentation de la charge de travail pour l'administration**

Hoorzitting Jaarverslag 2016
Commission des Finances et du Budget
25/10/2017

9

de federale Ombudsman
le Médiateur fédéral

Toepassingsmoeilijkheden op het terrein / Difficultés d'application sur le terrain

- **Ouders, familiale bemiddelaars, advocaten, rechters, / Parents, médiateurs familiaux, avocats, juges...**
 - **Fiscale impact van de beslissingen meten / Mesurer l'impact fiscal des décisions**
- > Onderhoudsbijdrage niet in verhouding tot de financiële draagkracht van de ouders / Contributions alimentaires pas adaptées à la capacité financière des parents**

Hoorzitting Jaarverslag 2016
Commission des Finances et du Budget
25/10/2017

10

de federale Ombudsman
le Médiateur fédéral

Evoluties / Evolutions

- **Initiatieven van de wetgever en de regering / Initiatives législatives et gouvernementales :**

- **Fiscaal co-ouderschap voor meerderjarige kinderen (Wet 11/08/2016) / Coparenté fiscale pour enfants majeurs (Loi 11/08/2016)**
- **Fiscaal voordeel voor gehuwde echtgenoot die in het buitenland werkt (voorontwerp van wet) / Avantage fiscal pour conjoint marié travaillant à l'étranger (avant-projet de loi)**

- **Studie / Etude SD Worx**

Hoorzitting Jaarverslag 2016
Commission des Finances et du Budget
25/10/2017

11

de federale Ombudsman
le Médiateur fédéral

Studie / Etude SD Worx

- **Steekproef van 730.000 werknemers / Echantillon de 730.000 travailleurs salariés**
- **Gedeelde vaststellingen / Constats partagés**
- **Breder studiegebied / Champ d'étude plus large**
- **Voorstellen / Propositions**

Hoorzitting Jaarverslag 2016
Commission des Finances et du Budget
25/10/2017

12

de federale Ombudsman
le Médiateur fédéral

Debat / Débat

- **Fundament van de gezinsfiscaliteit herdenken / Repenser le fondement de la fiscalité de la famille**
- **Eenvoudig en voorspelbaar voor iedereen / Simple et prévisible pour tout le monde**
- **Belang van het kind / Intérêt de l'enfant**

Hoorzitting Jaarverslag 2016
Commission des Finances et du Budget
25/10/2017

13

de federale Ombudsman
le Médiateur fédéral

de federale Ombudsman

02 289 27 23
ombudsman@federaalombudsman.be
mediateur@mediateurfederal.be

www.federaalombudsman.be
www.mediateurfederal.be

le Médiateur fédéral